

Nr. RI18.0108 (2018)

Betreft: Bestrijding ondermijnende criminaliteit en resultaten woon- en adresfraude

Aan de leden van de Gemeenteraad

Inleiding

Het huidige, maar ook het vorige kabinet heeft de aanpak van fraude, bestrijding van criminaliteit en ondermijnende criminaliteit hoge prioriteit gegeven. In de nota 'Rijks brede aanpak fraude' wordt het tegengaan van woon- en adresfraude als een belangrijk onderdeel van de algehele fraudebestrijding beschouwd. In november 2017 heeft de toenmalig minister van Binnenlandse Zaken het project 'Landelijke Aanpak Adreskwaliteit' wegens succes verlengd tot en met 2023. In het regeerakkoord van Rutte III wordt een speciale 'Ondermijningswet' aangekondigd en is er eenmalig een ondermijningsfonds ingesteld van 100 miljoen euro voor de intensivering van de aanpak. Ook in onze gemeente neemt de zorg om toenemende ondermijning in Den Helder en de (kop) van Noord Holland toe. Deze zorg vindt bevestiging in het feit dat het onderwerp zowel landelijk, regionaal als lokaal de volle aandacht heeft. Den Helder heeft als havenstad bijvoorbeeld te maken met maritieme smokkel. In dat verband benoemde ik in de commissie Bestuur en Middelen van 18 oktober jl. al de brief van de minister van Justitie en Veiligheid aan het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Noord-Holland (RIEC*), waarin structureel middelen voor de intensivering van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de regio Noord-Holland beschikbaar wordt gesteld. De vaststelling van het 'Lokaal integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 gemeente Den Helder' en het 'Integraal meerjaren veiligheidsplan 2019-2022 van de politie eenheid Noord-Holland, waarin ondermijning een belangrijk speerpunt vormt, staan geagendeerd voor de raadscommissie en de raadsvergadering van januari 2019. Vooruitlopend hierop wordt u in deze raadsinformatiebrief op hoofdlijnen geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot onze vastgestelde aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit en de resultaten van de aanpak van woon- en adresfraude.

Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit, waarbij de 'onderwereld' steeds meer verweven raakt met de 'bovenwereld', is een ingewikkeld vraagstuk, waarbij de hele samenleving direct betrokken is. Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt om een georganiseerde overheid die alle middelen en instrumenten inzet die ze tot haar beschikking heeft. Ondermijning is daarmee niet meer een landelijk thema dat enkel vanuit het Rijk wordt gefinancierd. Elke ketenpartner (gemeente, politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, etc.) levert een bijdrage aan deze aanpak en dient ter voorbereiding en uitwerking van een landelijk afgesproken thema, haar eigen inzet en capaciteit beschikbaar te hebben. De gemeente heeft de afgelopen jaren dan ook een aantal belangrijke taken en bevoegdheden er bij gekregen, o.a. op basis van de wet Bibob (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, CTER (Contra Terrorisme Extremisme en Radicalisering, de Wet aanpak woonoverlast en de Opiumwet (Wet Damocles). Hiermee zijn de bestuurlijke mogelijkheden en informatie positie van gemeenten sterk verbeterd. De verschuiving van een enkel strafrechtelijke aanpak naar een meer integrale aanpak op het gebied van straf-, bestuurs- en fiscaalrecht maakt een effectieve aanpak mogelijk. Van het bestuur wordt verwacht dat zij niet alleen een repressieve aanpak hanteert, maar ook hier een brede keten- en regiebenadering gebruikt. Hierover zijn landelijke/regionale afspraken gemaakt. Zo is bijvoorbeeld de burgemeester van Den Helder aangewezen als regionaal aanspreekpunt voor het thema Ondermijning.

Binnen de gemeente Den Helder is een klein team belast met de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Een deel van de gemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit behoort tot de reguliere werkzaamheden van gemeenten, zoals vergunningverlening en handhaving. Op 5 maart jl. (RI18.0006) heeft het college u schriftelijk bericht over het beleidsdocument 'Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit Den Helder', waarbij we op basis van zes thema's - die inmiddels naar aanleiding van het opmaken van ondermijningsbeelden in onze regio in een analysedocument zijn bevestigd - onze aanpak uitrollen t.w.:

Hennep/drugs

In Den Helder staan we een consequent en strikt handhavingsbeleid rond de aanpak van hennepplantages en drugspanden voor. Het gevoerde beleid op basis van de Opiumwet (Damocles-beleid Den Helder) heeft geleid tot de sluiting van 25 woningen/lokalen in 2016 en 16 panden in 2017. Na het ontvangen van een bestuurlijke rapportage van de politie bij het aantreffen van een plantage of harddrugs, kan onmiddellijk worden gehandhaafd.

Bedrijventerreinen/recreatiegebieden

We krijgen steeds meer zicht op bedrijventerreinen. Er is goed overleg met de verschillende ondernemersverenigingen. Ook is er een grote integrale controle gehouden op het bedrijventerrein Ambachtsweg in De Schooten en hebben er verschillende handhavingsacties plaatsgevonden, waaronder op het bedrijventerrein Kooppunt.

Outlaw Motorcycle Gangs, motorbendes

Landelijk onderzoek van de universiteit Leiden en de Landelijke Eenheid van de politie bevestigt het risico op betrokkenheid bij criminaliteit van leden van deze motorbendes of leden van zgn. supportclubs (dit zijn clubs die fungeren al een kweekvijver voor de motorclub). Wij zijn op vestiging van een motorclub of een zgn. supportclub in onze gemeente zeer alert. Vestiging van een motorclub met leden die zich inlaten met criminele activiteiten wordt in Den Helder niet gedoogd of toegestaan.

Horeca

Al sinds 2004 heeft het onderwerp ondermijnende criminaliteit in de horeca in onze gemeente de aandacht. Op basis van De Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) worden nieuwe horecaondernemers zo nodig gevraagd om extra gegevens in te dienen bij een aanvraag. Daarnaast kunnen er meer gerichte vragen worden gesteld in een 'bibob-gesprek' en kan er in geval van twijfel gebruik worden gemaakt van expertise van het RIEC of kan er in geval van twijfel een officieel advies worden gevraagd aan het Landelijk Bureau Bibob in Den Haag

Woon- en adresfraude

Sinds januari 2016 is - na vaststelling van het plan van aanpak - gestart met de aanpak van woon- en adresfraude. De Basisregistratie Personen (BRP) blijkt vaak de basis te zijn voor allerlei vormen van fraude, zoals het onrechtmatig aanvragen van uitkeringen, toeslagen, kinderbijslag, studiefinanciering, etc. Het kan ook een signaal zijn van mensenhandel, diverse vormen van uitbuiting, prostitutie, drugshandel en hennepcultuur. Met de inzet van het fraudeteam zijn inmiddels behoorlijke resultaten gehaald, zowel op sociaal-maatschappelijk als financieel gebied. Er is een vruchtbare samenwerking met het bureau Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (ministerie BiZa), waarbij de gemeente voor de adresonderzoeken een financiële bijdrage ontvangt. Zoals in de evaluatie van de Landelijk Aanpak adreskwaliteit van 8 november 2017 valt te lezen, verdient de aanpak zichzelf ruimschoots terug. Nog belangrijker is dat ook dat de maatschappelijke baten verder zijn gegroeid. Deze variëren van minder criminaliteit en woonfraude tot betere inzet van brandweer en maatschappelijk werk, dat alles naast de meer rechtmatige toekenning van toelagen en bijstand. Door zichtbare handhaving van de regels en betere zorg- en hulpverlening groeit ook het vertrouwen in de overheid. In de aanpak wordt als één overheid samengewerkt. Dit leidt tot een meer effectieve inzet van capaciteit en nodigt ook op gemeentelijk niveau uit tot meer intensieve gemeentelijke samenwerking. In de bijlage vindt u een beknopt overzicht van de resultaten van het fraudeteam van 1 januari 2016 tot 1 oktober 2018.

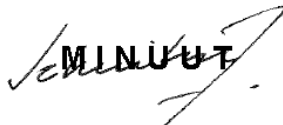
Haven- en kustgebieden

Den Helder is aan drie kanten omgeven door water, beschikt over een open zeehaven met daarnaast twaalf jachthavens c.q. scheepswerven. Inmiddels is duidelijk dat deze omstandigheden Den Helder, net als iedere andere havenstad, uitermate geschikt maken voor drugsmokkel via maritiem transport. Zoals blijkt uit de eerder aangehaalde brief van de Minister van Justitie en Veiligheid aan de voorzitter van het RIEC Noord-Holland, worden er extra middelen beschikbaar gesteld voor de intensivering van aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Hoe dit precies gaat uitpakken voor de aanpak van bijvoorbeeld maritieme smokkel m.n. voor onze haven, is op dit moment nog niet duidelijk. We krijgen echter steeds meer inzicht in deze problematiek en een goede samenwerking met het RIEC wordt gecontinueerd.

Den Helder, 18 oktober 2018.

Burgemeester van Den Helder,

MINUUT

Koen Schuiling

*Het Regionale informatie en Expertise Centrum (RIEC) Noord-Holland is een samenwerkingsverband van overheidsorganisatie dat zich primair richt op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Hiertoe is Nederland onderverdeeld in een tiental RIEC's die op hun beurt ondersteund worden door het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) Samen ondersteunen de RIEC's en het LIEC het Nederlands openbaar bestuur door middel van:

- het vergroten van de bestuurlijke kennis op het gebied van georganiseerde criminaliteit
- het vergroten van kennis en kunde over de bestuurlijke aanpak van criminaliteit
- het ondersteunen van gemeenten bij de inrichting en implementatie van beleid rondom bestuurlijke aanpak, verbetering van de informatiepositie, ondersteuning bij het versterken van regionale samenwerking

Naast 38 Noord-Hollandse gemeenten hebben ook partners als de Nationale Politie, het Openbaar Ministerie, de Belastingdienst en de FIOD zich aangesloten.

Bijlage

- beknopt overzicht van de resultaten van het fraudeteam van 1 januari 2016 tot 1 oktober 2018.